

Strategisk natur- og erhvervsudvikling i Nationalpark Vadehavet

Identificering og nedbrydning af barrierer for naturprojekter

Formål:

At påvirke natur- og erhvervsudvikling positivt og at identificere og nedbryde af barrierer for naturprojekter. At skabe et erfarings- og videns grundlag for mulige placeringer og etablering af naturprojekter på land i nationalparken og at sikre en lokal forankring og fortsat erhvervsudvikling i nationalparken.

Beskrivelse:

Hvad skal der til for at landbruget i NPVs område frivilligt vil lægge jord og dyr til naturprojekter og naturpleje?

Nationalpark Vadehavet står overfor en stor udfordring mht implementering af naturprojekter på dele af de 30.000 ha jord nationalparken omfatter hvoraf størstedelen er landbrugsjord.

Projekterne skal gennemføres ad frivillighedens vej og det kræver at lodsejere og beboere får indflydelse fra start til slut. Dertil kommer et stort behov for information og formidling for at få gang i processen i de aktuelle områder.

For at skabe de rette forudsætninger for succesfulde projekter, kræves ligeværdighed, erkendelse og reelt samarbejde samt vilje og videns overførsel mellem organisationer, myndigheder og lodsejere. Alt det kan vi skabe med dette projekt som lægger op til at klarlægge muligheder og udfordringer for NPVs projekter og landbrugserhvervet.

NPV har brug for den viden der ligger i landbruget og hvis det faglige grundlag er i orden og de fælles mål er på plads vil Landbrug og Fødevarer meget gerne konstruktivt medvirke til at sætte succesfulde naturprojekter i søen.

Projektets formål er at skabe et erfarings- og videns grundlag for mulige placeringer og etablering af naturprojekter på land i nationalparken. For at sikre en lokal forankring og fortsat erhvervsudvikling i nationalparken kan NPV med fordel være med til at forretningsudvikle og derved positivt påvirke de landbrug, som risikerer at blive berørt af projekterne.

Projektet skal baseres på at anskueliggøre de muligheder og forhindringer der er for at udvikle landbrugsbedrifter i nationalparken. Praktisk skal rådgivning i forbindelse med bedriftens udvikling være i højsædet. Det kan for eksempel være udfærdigelse af markplaner, arealopdelinger og udnyttelser der tilgodeser ekstensivering af projektarealer, økonomiske beregninger vedrørende en ændret drift. Viden deling skal medvirke til at nedbryde de barrierer der står i vejen for iværksættelse af naturprojekter.

De generelle udfordringerne i landbruget i NPVs område bør anskueliggøres, før naturprojekterne sættes i værk. Projektet skal gennemføres med interviewrunder/møder med lodsejere, hvor der udvælges en række store og små landbrug, på fx 3 forskellige steder i nationalparkens område, det kunne være i Varde Ådal, i Ribemarsken og i Tøndermarsken. På disse landbrug skal udviklings/afviklings ønsker og muligheder klarlægges. De generelle barrierer der identificeres i i en sådan undersøgelse, kan herefter blive anskueliggjort og opløst med viden og give anledning til forbedret dialog hos de aktuelle lodsejere, som kommer til at lægge jord til projekter i NPV.

På bedrifter som potentielt ligger i områder, hvor større projekter skal gennemføres bør flg. emner vendes for at komme rundt om hvad projekterne betyder for bedriftens fremtid.

Oversigt over nudrift: Naturpotentielle arealer, jordanvendelsens opdeling i intensive og ekstensive arealer. Antal potentielt græssende dyreenheder. Samt andre forhold af betydning for natur og landbrug.

Forventninger til fremtiden: Omlægning, nedtrapning, udvidelse, salg, jordfordeling.

Bedriftens muligheder: Produktion, liebhaveri, jagt, natur, turisme, etablering af andre erhverv

Denne fase skal munde ud i grønne regnskaber, hvor miljøeffektiviteten anskueliggøres, naturplaner, hvor bedriftens potentiale for naturudvikling kommer til udtryk på papir til glæde for både landbruger og NPV. Projektet vil føre til en øget villighed fra lodsejernes side til at udvikle bedriften i den retning nationalparken ønsker det.

Hermed kan der skabes grundlag for at finde sammenhængende arealer til naturprojekter, og for at vurdere mulige virkemidler i form af græsningslaug, etablering af vådområder eller lign. Derudover vil projektet medvirke til, at der skabes gode eksempler på positivt samarbejde mellem de lodsejere der skal lægge jord til naturprojekter og nationalparken.

Barriere for naturudvikling, genopretning, pleje- og afgræsning nedbrydes langsomt med viden og dialog og de praktiske forhold der kan stå i vejen for en positiv deltagelse vil blive synliggjort og løst i samarbejde med NPV.

I den praktiske, udførende fase skal der stilles bedriftsorienteret rådgivning til rådighed for de lodsejere, der skal indgå i projekterne, for at hjælpe bedrifterne i den rigtige retning mht udvikling af erhvervsmuligheder

For at skabe tillid og troværdig er det vigtigt at lokale rådgivere så vidt muligt inddrages i denne proces. NPV skal være koordinator af indsatsen og kan efter vidensindsamling få overblik over mulighederne i de aktuelle områder og efterfølgende medvirke til at formidle de indhøstede erfaringer til andre områder og projekter.

Placering:

Hvor landbrugsarealer forventes udlagt til naturprojekter.

Kontaktperson:

Jette Beck (koordinator)

Landbrugsrådgivning Syd

Ndr. Boulevard 95

6800 Varde